

Nærings- og handelsdepartementet

Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Stortingsmelding om innovasjon. Innspill fra Nord-Trøndelag fylkeskommune

Fylkesrådet i Nord-Trøndelag har vedtatt følgende uttalelse som innspill til regjeringens arbeid med stortingsmeldingen om innovasjon:

”Innledende merknader.

En god innovasjonspolitik for landet må bidra til å fremme innovasjon i både små og store bedrifter, i bedrifter lokalisert i distrikt og i bedrifter lokalisert i sentrale områder. Den må ta høyde både for de store innovasjoner (som for eksempel CO2-rensing) og de små innovasjoner som skjer i mindre bedrifter.

En god innovasjonspolitik må spille på ulikhetene i vårt næringsliv, de regionale næringsmessige fortrinn og etablerte næringsklynger. Et virkemiddelapparat for framtida og de ulike tiltak/ordninger som skal fremme innovasjoner må derfor tilpasses dette.

I en slik tenking er det viktig å legge til rette for en sterkere regional innretning både på innovasjonsarbeidet og virkemidlene. Regionen må selv ha stor frihet til å styre dette. Stortingsmelding 12 (2006-2007) om regionreformen går ikke langt nok her.

Å bygge bro mellom bedriften og ”de gode hjelpere”, som for eksempel forskningsmiljø og utviklingsmiljø vil være en viktig del av innovasjonspolitikken.

Skal Norge posisjonere seg i det internasjonale markedet må det legges vekt på tiltak som bidrar til kompetansetilførsel til næringslivet. Dette betyr at det må føres en innovasjonspolitik som gjør det attraktivt også for utenlandsk arbeidskraft å komme til Norge. En viktig dimensjon ved innovasjonspolitikken blir derfor å utvikle samspillet mellom det regionale, det nasjonale og det internasjonale innovasjonsarbeidet.

Har Trøndelag gode eksempler på innovasjon?

Det finnes flere gode eksempler på innovasjon i Trøndelag.

Et eksempel fra Nord-Trøndelag er ”Vannsenteret i Vanvikan” som er et tiltak som kombinerer teknologiutvikling, praktisk drift og produksjon, samt kompetanseutvikling innen området vann- og miljøteknologi.

Et eksempel på innovasjonsfremmende tiltak innen landbrukssektoren er nettverket rundt "Tenkeloft trøndersk landbruk" som har bidratt til omstillinger innen denne næringen både gjennom utvikling av nye produkt og nye måter å arbeide på.

Hva kan gjøres for å fremme innovasjon i norsk økonomi?

Behov for ulike typer virkemidler

Det samlede virkemiddelapparatet må dekke behovet for å både ha en aktiv innovasjonspolitik og en aktiv distriktpolitikk (ref. OECD-rapporten for Trøndelag som er vedlagt). En kategori rettet mot aktører med nasjonale og internasjonale ambisjoner og der virkemidlene i større grad fordeles på grunnlag av konkurranse og mindre på grunnlag av distriktpolitisk status. Slike ordninger finnes også i dag, men de økonomiske rammene som i dag er avsatt til slike formål er for små.

Ordningen med *OFU/IFU-kontrakter* er eksempel på en ordning som fungerer godt og som bidrar til innovasjon uten distriktpolitiske begrensninger. Denne ordningen bør videreføres og utvides som en næringsnøytral ordning.

Skattefunnordningen er svekket. Ordningen har vist seg som en svært god ordning for næringslivet, og har bidratt til en bevisstgjøring i en del småbedrifter i forhold til innovasjonsaktiviteter. Det er behov for å videreføre og videreutvikle ordningen.

Kompetansemekling er et viktig virkemiddel og et suksessprosjekt i Trøndelag. Denne ordningen har bidratt til at mange bedrifter (spesielt mindre bedrifter) som ellers vanskelig ville hatt tilgang til FoU-assistanse, er gitt mulighet til å komme i inngrep med slike miljø. En utfordring er da å utvikle denne ordningen videre for å dekke de regionale behov f. eks ved å fokusere på spesielle bransjer. Dette vil være en viktig del av regionens arbeid med *VRI-programmet*.

Som et virkemiddel for å utvikle de regionale utviklingsmiljøene vil også VRI-programmet bidra til å øke regionens innovasjonskapasitet, samtidig som dette programmet også må skreddersys etter behovene i regionens næringsliv.

Trøndelag har mange studenter som er en stor ressurs for innovasjonsarbeidet i regionen. *Ideportalen* er et virkemiddel som kopler studenter og bedrifter, noe som både bidrar til nyskaping i næringslivet og samtidig et innovativt læringsmiljø.

Sterkere regional styring av virkemidlene og forenkling av virkemiddelapparatet.

Regionen bør få vesentlig større innflytelse og en tydeligere rolle både når det gjelder prioritering av virkemidler og samtidig økte muligheter for å samordne de ulike virkemidlene. Dette vil gi en bedre tilpasning av virkemidlene til de regionale behov enn det de nasjonale prioriteringer i dag gjør. Stortingsmelding 12 (2006-2007) om regionreformen går ikke langt nok her. Regionreformen må derfor følges opp med virkemidler hvor regionen selv kan bestemme over viktige deler av innovasjonspolitikken

Som ledd i dette bør det etableres regionale innovasjonsfond der hovedformålet er å gi regionen mulighet for en systematisk oppfølging av regionens egne innovasjonsstrategier. I dette arbeidet står det regionale partnerskapet sentralt, både i strategiutviklingen og i prioriteringen av tiltak, samtidig som partnerskapsmodellen må ivareta samordning med de nasjonale ordningene.

Dagens virkemiddelapparat består av mange aktører og en rekke ulike ordninger. Dette oppfattes av mange næringsaktører både som uoversiktlig og vanskelig tilgjengelig. Det er et

stort behov for en opprydding i dette, for eksempel ved at deler av virkemidlene samordnes bedre, samtidig som det legges opp til mindre øremerking og større regional frihet i disponeringen.

Samarbeidet mellom virkemiddelaktørene, slik at disse spiller på lag og ikke framstår hver for seg, er selvfølgelig en viktig del av dette.

Stimulere vekst gjennom næringsklynger.

Det er også i dag etablert ulike ordninger som fremmer næringsmessig vekst gjennom å stimulere til samarbeid i klynger. *NCE* er eksempel på en slik ordning.

I en videreutvikling av denne tenkingen bør det åpnes for å støtte næringsklynger uten geografiske begrensninger. Begrunnelsen for dette er at geografi ikke lenger er begrensende for kommunikasjon mellom bedrifter og mellom bedriftene og markedet. Også her er det viktig at de regionale behovene er styrende for virkemiddelbruken.

En dimensjon av dette er viktigheten av næringsklynger på tvers av landegrenser, der dette har vist seg nødvendig bl.a. for å nå opp i konkurransen om EU-finansierte prosjekt.

Kompetanseinstitusjonenes bidrag

Trøndelag har mange sterke kompetansemiljø som allerede i dag gir viktige bidrag i innovasjonsarbeidet. Denne oppgaven er sterkt forankret både regionens- og i statens egen bestilling til kompetansemiljøene.

Det synes derfor som et paradoks at dagens finansieringsopplegg for universiteter/høyskoler og regionale forskningsinstitusjoner gir for svake incentiver for å allokere ressurser til innovasjonsaktiviteter. I dagens finansieringssystem er det forskningspublikasjoner og studentproduksjon som vektlegges, og da blir dette naturlig nok også de aktiviteter som blir mest vektlagte aktiviteter ved institusjonene, og da på bekostning av tiltak i og for næringslivet.

Det er viktig å få på plass et system som i sterkere grad premierer institusjoner som har stor aktivitet rettet mot innovasjon. Som ledd i dette må det utvikles måleparametere for innovasjonsaktiviteten som kan motivere institusjonene sterkere til å prioritere aktiviteter som bidrar til innovasjon i næringslivet. Det må være sammenheng mellom målene som settes for innovasjonsaktivitet og de incentivene som etableres.

Både universitetene, høyskolene og de regionale forskningsinstitusjonene er viktige ressurser i innovasjonsarbeidet. Samarbeid og arbeidsdeling mellom disse aktørene er viktig for en best mulig utnyttelse av ressursene. Det er viktig å tydeliggjøre de ulike rollene, og ikke utvikle virkemidler og aktiviteter som bidrar til at disse aktørene får identiske roller, oppgaver og ansvar.

Innovasjon i tjenestesektoren/offentlig sektor.

Dagens virkemiddelapparatet (både faglig og finansielt) og forskningsinstitusjonene er i svært liten grad innrettet mot innovasjonsaktiviteter i tjenestesektoren/offentlig sektor. Det er behov for nye løsninger på mange områder innen denne sektoren. Dette gjelder både innen tjenesteproduksjon generelt og i offentlig eide bedrifter, sykehus, skoler, renovasjon og innenfor ulike etater.

En innovasjonspolitikk for framtida må i større grad utnytte dette som ledd i effektivisering av sektoren, samtidig som dette gir muligheter for næringsutvikling gjennom nye produkter og nye løsninger.”

Med hilsen

Einar Strøm
fylkesråd for økonomi, plan og regional
utvikling

Susanne Bratli
fylkesråd for næring, samferdsel og miljø